

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ייעוץ וחקיקה (ניהול ותפקידים מיוחדים)

25 יולי 2019

כ"ב תמוז התשע"ט

אל : משתתפי הישיבה

סיכום מפגש 1 – צוות לשיפור המענה לתלונות מצד ישראלים יוצאי אתיופיה

להלן סיכום המפגש הראשון של הצוות לשיפור המענה מצד ישראלים יוצאי אתיופיה, שהתקיים ביום 22.7.2019 בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ניהול ותפקידים מיוחדים), רוז נורי, וסגן המפקח הכללי למשטרת ישראל, ניצב אלון אסור.

משתתפים:

גב' דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי); גב' נורית ליטמן, המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים); גב' קרן בר מנחם, ראשת מח"ש; גב' מירי היבנר, ראש מחלקת משמעת במשטרת ישראל; מר אלעזר כהנא, משנה ליועמ"ש משטרת ישראל; מר אמיר רצון, סגן ראש אגף משאבי אנוש, משטרת ישראל; מר רועי ירמיהו, עוזר לסמפכ"ל משטרת ישראל; גב' מיכל פרידמן, עוזרת ראשת מח"ש; מר שלומי אברמזון, לשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים); מר אבינעם סגל אלעד, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-חוקתי); מר אהוד לנדאו, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-חוקתי); מר איתמר שליט, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-חוקתי); גב' איה דביר, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-חוקתי); גב' רבקה ליפשיץ, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-חוקתי); מר דני חורין, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-מנהלי); גב' נועה הירש, ייעוץ וחקיקה (ציבורי-מנהלי); גב' גבי פיסמן, ייעוץ וחקיקה (פלילי); גב' סוריא בשארה, ייעוץ וחקיקה (פלילי); מר נדים עבוד, עוזר למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ניהול ותפקידים מיוחדים); מר יאיר גרדין, ייעוץ וחקיקה (ניהול ותפקידים מיוחדים); הדר אלעד בן הרוש, ייעוץ וחקיקה (ניהול ותפקידים מיוחדים).

עיקרי הדברים

א. בהמשך לישיבות שקיים בימים 8.7.2019 ו- 10.7.2019 עם נציגי קהילת יוצאי אתיופיה - בהשתתפות מ"מ המפקח הכללי למשטרת ישראל, מנכ"לית משרד המשפטים, פרקליט המדינה, נציגים בכירים מטעם משטרת ישראל, ייעוץ וחקיקה ופרקליטות המדינה וראש היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות - החליט היועץ המשפטי לממשלה על הקמת צוות משותף אשר יבחן כיצד ניתן להמשיך ולשפר את המענה של משטרת ישראל ומח"ש לתלונות על שוטרים על מנת להבטיח טיפול מהיר ואפקטיבי.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ב. בפתח הישיבה, הדגישו המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ניהול ותפקידים מיוחדים) וסגן מפכ"ל המשטרה על החשיבות בקיום שיח פתוח, משתף וענייני במסגרת דיוני הצוות, על אף רגישות מובנית הקיימת בחלק מן הנושאים שיתכן כי יידונו על-ידי הצוות. כן צוינה החשיבות בתיאום מראש בענייני תקשורת, ככל שהדבר יידרש, ובכל מקרה לא ייעשה דברור של נושאים שעולים במסגרת דיוני הצוות ללא תיאום ואישור מראש של ראשי הצוות.

ג. במסגרת ישיבת הצוות הראשונה, נדון הצורך בהעצמת הכלי הפיקודי-מנהלי במשטרת ישראל ואופן השימוש בו, וכן היחס בינו לבין הליכים פליליים ומשמעתיים. בהקשר זה, הוצגו הכלים השונים העומדים לרשות משטרת ישראל לטיפול בתלונות על שוטרים. בין היתר, הוצגו בתמצית האמצעים הפיקודיים-מנהליים העומדים לרשות המשטרה כגון: פיטורין, השעיה, חופשה כפויה, העברה לתפקיד אחר או ליחידה אחרת, התראת מפכ"ל או ראש אגף משאבי אנוש, עיכוב קידום בדרגה, הורדה בדרגה, הערת מפקד והדרכת מפקד.

ד. בישיבה עלה, כי קיימים מספר חסמים המשפיעים על אופן, תדירות ומיידיות ההפעלה של חלק מן הכלים האמורים.

בכל הנוגע לצעד הפיטורין עלה כי חלק מן החסמים מצויים במישור יחסי העבודה וההליכים הנדרשים עד להשלמת הליך של פיטורין – הליכים שלעיתים נמשכים זמן רב.

בכל הנוגע לצעדים פיקודיים-מנהליים שאינם פיטורין, היה קושי להצביע במדויק על החסמים המונעים שימוש מידי בצעדים אלה, אולם הועלו מספר נקודות לבחינה.

האחת, הוסבר כי כל עוד מתנהלת חקירת מח"ש בנוגע למקרה אליו נוגעת התלונה המשטרה חוששת משיבוש חקירה, ולכן נמנעת מלנקוט בצעדים כלשהם.

השניה, בישיבה הוצג המתח שבין היתרונות בהפעלת הכלי הפיקודי-מנהלי (מיידיות, הרתעה, הגברת אמון הציבור, ועוד) לבין החשש מאפקט מצנן שישפיע על עבודת השוטרים ככל שיופעלו הכלים האמורים בתדירות גבוהה יותר.

מעבר לאמור צוין, כי על המשטרה לבחון "פנימה" בתוך הארגון האם ישנם חסמים שונים שמונעים ממפקדים מלנקוט בצעדים פיקודיים, ומהן הדרכים להפעלת סמכויות כאמור בצורה רחבה ואפקטיבית יותר.

בתום הדיון, סיכמו המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ניהול ותפקידים מיוחדים) וסגן המפקח הכללי למשטרת ישראל, כדלקמן:

א. בישיבת הצוות הקרובה יוזמנו בפני הצוות הגורמים הבאים - הסניגור הציבורי הארצי; ראש היחידה הממשלתית לתיאום המאבק בגזענות; הממונה על המשמעת בנציבות שירות המדינה; וראש מחלקת יעח"ק בפרקליטות הצבאית.

ב. לקראת ישיבת הצוות השלישית, ולמען השלמת התמונה העובדתית - משטרת ישראל תציג:

מדינת ישראל

משרד המשפטים

1. סקירה ביחס לכלים הפיקודיים-מנהליים הקיימים כיום בארגון הכלים המשטירתי לטיפול בתלונות על שוטרים ;
 2. הנהלים המשטירתיים המסדירים את השימוש בכלים פיקודיים-מנהליים, ככל שקיימים ;
 3. נתונים בדבר היקף השימוש בכלים השונים כיום ;
 4. הפערים והחסמים הקיימים, ככל שישנם, בכל הנוגע לשימוש בכלים פיקודיים-מנהליים, לרבות חסמים הנוגעים למקרים בהם מתקיימת במקביל חקירת מח"ש ;
 5. השינויים וההתאמות שנעשו בתחום זה - ככל שאכן נעשו - בעקבות דו"ח מבקר המדינה משנת 2016 ;
 6. דוגמאות לסוגי מקרים בהם יש מקום לבחון שימוש בכלים פיקודיים-מנהליים על ידי המפקדים במקום העברת הטיפול למח"ש, הגם שעל פני הדברים מתעורר חשד לעבירה פלילית ;
 7. דוגמאות לסוגי מקרים בהם יש מקום לבחון ביצוע תחקירים, במקביל לחקירת מח"ש ובטרם סיומה, תוך תיאום עם מח"ש כמובן.
 8. חסמים קיימים, ככל שישנם, לשימוש בכלים פיקודיים-מנהליים, במקרים בהם מתקיימת במקביל חקירת מח"ש.
- בהקשר לסעיף 8 נבקש גם ממח"ש התייחסות לאפשרות לקביעת מנגנון מובנה במסגרתו יועברו המלצות לשימוש בכלים פיקודיים-מנהליים במקביל להמשך החקירה על ידי מח"ש [מח"ש תוכל כמובן להתייחס גם לנושאים האחרים, ככל שימצאו לנכון].
- ג. מצורף מכתבו של השופט אליקים רובינשטיין, המשנה לנשיאה (בדימוס) של בית המשפט העליון, המכהן כיו"ר המועצה הציבורית המייעצת ליחידת לתיאום המאבק בגזענות. נודה להתייחסותכם להצעות המפורטות במכתב.

רשמה : הדר אלעד בן הרוש, מתמחה